

RENAIXEMENT

Adherit a la Unió Catalanista

SURT ELS DIJOUS

VOLEM

La llengua Catalana amb caràcter oficial per a totes les nostres relacions inclús amb el Poder Central.

Corts Catalanes, per a estatuir la legislació civil i per al règim intern de la Nacionalitat Catalana i per a ésser àrbitres de la nostra administració.

Que siguin Catalans tots els qui a Catalunya desempenyin càrrecs públics.

Fixar contribucions i impostos per a contribuir a les despeses generals de l'Estat en la proporció que correspongui a Catalunya.

Supressió de quintes o lloves i facultat de poder contribuir a la formació de l'exèrcit de l'Estat espanyol per medi de voluntaris o diners.

Éssent Nacionalista l'acció que al nostre poble realitza la Unió Catalanista, tenen el dret i el deure de cooperar-hi tots els Catalans moguts per les aspiracions del nacionalisme Català, qualsevol que siga el llur pensar i sentit en matèries **religioses, polítiques o socials**.

L'ASSALT, PERDURA

UNES paraules inspirades pel verb càlid i precís d'un ben aimat patrici dites a la memorable solemnitat de fer ofrena a cà la Ciutat, de la primera bandera catalana que, després de doscents anys, ha onejat en el casal que fou del gloriós Consell de Cent; paraules sotsrites pels aplaudiments de l'alcalde que rebé la bandera i pels regidors que l'acompanyaren a l'acte de recepció; aquestes paraules han valgut pel nostre entranyable amic en Puig i Esteve, l'haver d'haver-se-les amb la curia causídica espanyola, la qual ha vist en nostre amic, primerament, a un incitador a la rebel·lió, i després, pensant-s'hi millor, ha entès que son delictes era d'atacs a la *nación española*. Això darrer ha vingut després d'haver-se hagut de fer traduir el discurs que En Puig i Esteve pronuncià en la remembrable jornada del 11 de setembre, car fou dit en català i en català la justícia de nostre país no hi entén res, sense que per xò, no deixi d'encausar un home, a qui no ha entès, com incitador a la revolta.

Nosaltres creiem que no són precisament les paraules d'En Puig i Esteve, les que han comès els pretenduts delictes, sinó els fets afirmadors de que mai serem un poble insensibilitzat. Posseïdors com som — una gran part de catalans — d'una forta consciència de nos-

re ésser nacional, hem, amb eficàcia, impulsada i amb dretura va fent via cap a la realització plena, l'ideologia del catalanisme integrament renacionalitzador. I En Puig i Esteve n'és un campió d'aquesta acció vigoritzadora de nostre ésser social. Ell pertany amb tota l'ànima an aquesta santa religió que professem els homes d'esperit culte, que lluitem amb fè i toçuderia per a l'efectivitat de çò tan patriòtic i tan humà: veure lliberats als pobles i als homes de tota violació a la personalitat llur.

La Catalunya material; la Catalunya de terra, de ciutats i vilatges, tot lo que s'agafa amb els dits per sacrílegs que sien, aquesta de Catalunya sí que fou vençuda i sotsmesa el 1714. Mes n'hi ha una altra de Catalunya, immaterial, que sols és sensible a l'acció del pensament, la qual no ha sigut mai assaltada, no ha sigut mai vençuda, ni serà mai sotmesa, malgrat s'agiti constantment, causant tribulacions, la grapa ferosa de certs estaments privilegiats; malgrat haguem de sofrir els efectes de la firria de qualque vellet imperialista qui a ses postrimeries veu i contempla l'inutilitat de sa vida al claustre i a la tribuna i prova d'enaltir-se bo i oficiant a la jussana faisó dels sicaris del Sant Ofici. No. Res hi pot contra aquesta segona Catalunya: la Catalu-

nya esperitua. Podrà veni processos, em-
presonaments, exils, execucions i tot, mes ella
romandrà. Rera un martre un altre martre, i un
altre i un altre. Fins que vingui l' hora d' aixe-
car hèroes, i aquesta, ens diu nostre cor, que
no faltarà ni tardarà.

Les actuals circumstancies reclamen sere-
nitat i coratge.

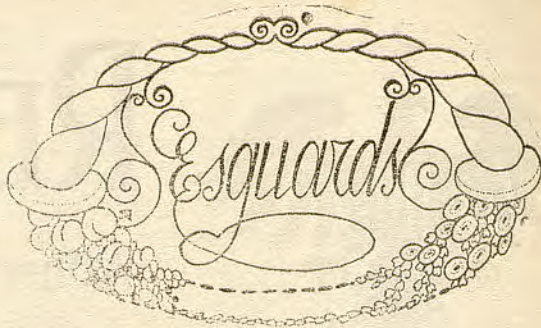
No hem de recomanar això al nostre ben-
volgut amic En Puig i Esteve, ni creiem que
ho haguem de fer a cap company del Centre
Autonomista de Dependents. Tots han com-
plet com a bons. I qui ha complet així, lliure
és de tota femença.

I ara, vos, caríssim Puig, sabeu-nos ben
vostre en tot i per tot.

*
*
*

L' actual ministre de Foment ha derogat una
disposició per la qual, l' ingrés al cos de so-
brestants d' obres públiques, se feien les con-
vocatories especials per a obrers. Per a que
podessin acudir als exàmens, aquests se veri-
ficaven a les regions respectives. Amb la nova
disposició, els exàmens s' han de verificar tots
a Madrid i sense que s' hagi de justificar l' ofici
de l' aspirant. Això fanca la porta als obrers,
i d' una manera especial als obrers catalans,
per la que podien obtenir un petit millorament.
Cap obrer, fora dels de la capitòl, pot aspirar
a dit càrrec, ja que cap tindrà, a ben segur, els
medis econòmics que reclamen l' anar a fer
oposicions a Madrid. Ademés, cal remarcar
que abans eren aquests càrrecs exclusivament
i pura aspiració obrera. Ara s' és oberta la
porta per a tothom. Els desvagats etèrns de
la ubèrrima Porta del Sol, estàn d' enhorabona.
Si nostre esperit català sent l' ofensa que al
centralitzar tals exàmens se' ns fa com a cata-
lans, nostre esperit societa, nostre amor a
les reivindicacions obreres se sent revoltat
davant d' aquesta usurpació de millorament
que s' és infringit a la classe obrera.

Com hem aixecat creuades de ferma protes-
ta contra l' atac d' En Barroso al Dret Català
al centralitzar a Madrid les oposicions a No-
taríes; com estem preparats contra la llei que's
preté fer aprovar per les Corts, quan s' obrin,
referenta als secretariats dels Ajuntaments,
protestem avui d' aquesta arbitraria disposició
i esperem que a aquesta nostra protesta se
n' hi ajuntaran d' altres fermes i valioses que
anularan les arbitràries pretensions de l' actual
ministre de Foment.

A LTRA vegada la llei empunyada com a
arma per a combatre la idea. En Puig i
Esteve és processat per unes paraules plenes
d' anhel i de fretura patriòtica.

Per unes paraules, els jutges espanyols li
volen pendre la llibertat. Contra l' alada espi-
ritualitat de la paraula, el càstig d' una con-
demna ferria...

Davant dels vells procediments de la tira-
nía, com se fa visible la invicta poixança de
les idees noves!

Ha arribat un moment, en l' etern transmu-
tar de la humanitat, en que' ls pobles forts—en
el sentit brutal de la paraula — han imposada
al llur entorn la llur hegemonía. Han arribat a
esquinçar el cel les majestàtiques i empinades
construccions dels grans imperis. La força
dels exèrcits, ha arribat a ésser la raó i la
justícia úniques; les rebel·lions populars que
en una acció violenta gosaven alçar-se contra
ella, eren vençudes i acotades per el seu vic-
torios i afinat art del domini per la violència.

Mes, heu 's-aquí que' ls homes i els pobles
que frisen per a gaudir la sobiranía de la llur
vitalitat, llencen les velles armes i comencen
una lluita nova. S' abandonen les posicions
de les muntanyes; i la conquesta dels esperits
per la irradiació persuasiva dels grans ideals,
comença.

Comença la gran victòria del dret sobre la
força. Les múltiples trames de la opressió, es
reforcen i compliquen fins a la inversemblan-
ça, per a copsar quelcom d' infinitament sub-
til que escapa a la mes túpida malla. A tra-
vers de tots els obstacles, el pensament humà
agullonat per les tortures socials, basteix es-
plendentes, arràn de cor dels homes bons, les
idealitats lliberadores, que, amb il·luminada
harmonía floreixen als llavis sedents, en la
paraula apostòlica de la llibertat.

I si la ganiveta podfa manar-se fermar a la
taula, per a la paraula tallanta de les llibera-
cions, no s' ha forjada encara la cadena.

MAIG.

Catalunya davant la gran conflagració

JO he sostingut moltes vegades que si el Catalanisme no s'hagués dividit anys enrera i, desoïnt les fatilleres promeses del difunt Polavieja, hagués continuat sa labor patriòtica dintre el bloc de la Unió Catalanista, més alent a les tasques de prosselitisme social que en la intervenció activa en la política general espanyola, el problema català estaria actualment en millors vies de solució; puix l'acció cultural practicada des de la Diputació de Barcelona podíem aconseguir-la igualment fent política catalana sense necessitat d'anar a Madrid (o potser millor encara), i en quant a la sonada victòria de la Mancomunitat Catalana, per ara, tal com se decretà, sense hisenda i a precari, s'hem permès dir que no m'hi engresco gaire. Amb actituds més senceres, per part dels catalans, hauríem anat molt més lluny.

En canvi, tot perseguint influència sobre les altres terres d'Espanya, els nostres prohoms han anat deixant en segon terme el conreu de la genuïna política catalana, ofegant la seva vibrant sentimentalitat, fins al punt de que'l famós lema maragallenc «Catalunya i endins» s'ha baratat llastimosament amb aquest altre desnaturalitzador «Catalunya i enfora».

Així s'explica que'ls *leaders* de les colles regionalista-monàrquica i nacionalista-republicana, al fractar solemnement en llurs respectius portant-veus oficials del gran conflicte que avui arbora el món, ens hagin parlat sempre *en espanyol*, discutint la millor actitud a pendre per part de l'Estat que'ns oprimeix *amb mires al seu enfortiment*, lamentant l'absència d'un *esperit nacional col·lectiu*, i preocupant-se de la transcendència del desgavell exterior per a la *integritat del territori peninsular*; quan lo natural en homes de la seva història i caracterització política hauria sigut analitzar les influències possibles del paorós terratrèmol sobre el problema nacional català, estudiar la actitud més preconitzable per part nostra amb vistes al millor pervindre de Catalunya i fer revivre l'*esperit nacional català* endreçant-lo a enfortir-se en l'ideal de *reconstitució de la terra catalana*.

Contra aqueix instintiu oblit de la nostra aspiració primordial per part dels referits capdevaners, massa avesats ja fa temps a actuar preferentment de *parlamentaris espanyols*, els

nacionalistes irreductibles, els conseqüents devots del puritanisme de la Unió Catalanista, devem proclamar clarament que a nosaltres ens preocupa *abans de tot i sobre tot* el pervindre de Catalunya.

En concepte nostre, la opinió catalana favorable o contrària a la neutralitat espanyola en la terrible lluita europea, ha de dependre d'una condicionalitat. No havent-hi probabilitats de conseguir amb l'intervenció un canvi de positura a Catalunya en sentit autònom, no val la pena d'anar-hi a cercar sacrificis xocs; però, si ben estudiada la situació de les coses, poguéssim preveure's que l'intervenció espanyola oferís probabilitats de reintegració del viure català a major llibertat i dignitat nacionals, nosaltres fórem allavors partidaris de llençar-nos coratjosament a la brega, costés lo que costés i adhuc amb la versemblança de no sobreviure al feliç aconteixement de la Patria resurrecció.

Apart d'això, el més elemental criteri nacionalista hauria de moure als nostres dilectes a endreçar l'atenció catalana envers la part d'aspecte reivindicador de *patries naturals* que la present guerra revesteix. La feresa venjadora de la Sèrbia, batafoc de la general explosió; la decisiva actitud de Polònia, que li ha valgut el reconeixement de sa autonomia dintre Rússia; les nombroses desercions dels exèrcits beligerants per part d'italians irredempts, alsacians, txecs i altres súbdits dels Estats en brega, mal avinguts amb el jou imposat per aquests a llurs països respectius; la heròica defensa de la independència belga, digna de l'admiració de tots els homes de cor noble; la eloqüent rectificació dels principis universalistes dels partits d'extrema esquerra d'uns i altres països, prescindint de llur antimilitarisme i de llur pacifisme a ultrança per anar-se'n a lluitar cada un dels afiliats amb llurs germans de raça; en una paraula, totes aqueixes lluminoses incidències del general cataclisme que afecten a la deslliuració dels pobles oprimits són les que hem de retreure nosaltres cada dia, exposant-les a la nostra gent com penyores de la influència incontestable que l'amor a la patria exerceix sobre tot el món.

En lloc d'això els homes preeminents de les nostres esquerra i dreta se declaren francòfils oberts o germanòfils vergonyants, parlant-nos de mil coses que sols incidentalment ens interessarien. Per als uns, en el triomf del aliats està la victòria de la llibertat, sense tenir en compte que figura entre ells l'autocràtica Rus-

sia; per als altres personifica Germania la civilització, el progrés, l'ordre i la moral, com si la provocació d'una guerra crudelíssima i el brutal atropell a una honrada neutralitat, contra totes les lleis divines i humanes, no abastessin per a caracteritzar a un Estat de incivil, de regressiu, de barbre i d'enemic del proïsme.

Però com a mostres de la desviació que baix nostre punt de vista ve experimentant-se en el criteri directiu de la política catalana, serà suficient retreure'ls dos següents fets:

En el diari barceloní *La Veu de Catalunya* un dels capitosts del regionalisme ha gosat a censurar obertament la nobilíssima actitud de Bèlgica, al defensar la seva honrada neutralitat i la seva independència efectiva baix pretext de que aital decisió havia de reportar immensos perjudicis d'ordre material. Deixant apart que la resistència belga fou resolta amb el beneplàcit de tots els partits nacionals, des de l'extrema dreta fins a l'extrema esquerra, valons i flamonds fets una sola voluntat, amb resolució inquebrantable de jugar-s'hi tots plegats la vida (circumstància que fa l'acord indiscutible per als forasters), pregunto jo: quin criteri nacionalista és aquest que condiciona l'amor a la Patria posant-lo a les ventatges del benestar material? Bèlgica trepitjada pels estrangers, avui pels uns, demà pels altres, sense esma per oposar-s'hi per por de rebre, quina dignitat conservaria? de quina independència podria ventar-se? I això encara, suposant que tan humiliant baixesa li hagués estalviat la ruina econòmica actual, car és molt possible que, malgrat tot, son territori fos, com ho és avui o pitjor encara, el teatre de la lluita exterminadora.

En *El Poble Català* la ploma més autoritzada de sa comunitat política hi ha fet *esponentiament* una solemne declaració d'acatament incondicional a les decisions que's puguin pendre a Madrid, per al cas de rompre's la neutralitat espanyola, sobre la índole de nostra intervenció en el garbuix internacional, oferint-se a cooperar a dita intervenció *qual-sevol que fos el sentit de la mateixa* ordenat des del centre i malgrat aquest el posés en pugna amb els propis ideals i l'obligués a separar-se del partit en que milita.

Doncs bé, jo com a nacionalista que soc, encar que dels de l'últim rengle, jamai gosaria a censurar l'ardiment sublim d'un poble que ho exposa tot per a defensar la seva llibertat, màxim quan se tracta d'una Nació tan gloriosa baix tots els aspectes com la Bèlgica; i

jamai subscriuria una afirmació incondicionalment conformista envers els poders detentadors de la nostra sobirania nacional, com no fos tal volta en moments especialíssims retut per una força irresistible, i encara amb les reserves mentals que són del cas. I faig aquesta darrera salvetat, perquè ja és sabut que la força bruta pot moltes vegades, malauradament, obligar als homes a seguir fals o quals camins, encar que contra d'ella s'hi aixequi en les consciències la més enèrgica protesta de la humana dignitat.

Però ara, que no som en aquest cas, jo vull dir ben alt que seria per a mí una dolor de les més punyents l'haver de cooperar directa o indirectament a l'acció de la força armada contra la independència d'una Patria Natural que no hagués agredit previament a la nostra Patria Catalana i que faig vots a Déu per a que, si en algún cas m'hi pogués veure obligat, me llevi abans la vida; perquè jo crec en un *mes enllà* on hi deu regnar la verdadera justícia.

M. FOLGUERA I DURÁN.

(Del Diari de Sabadell).

Contra Catalunya

El senyor Puig i Esteve, processat

A conseqüència de la denuncia formulada contra el digne president del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, senyor Puig i Esteve, per suposat delictes d'excitació a la rebel·lió contingut en el seu patriòtic parlament d'entrega de la bandera catalana a la ciutat de Barcelona, el jutge d'instrucció del districte de Llotja ha dictat aute de processament, fent ascendir el *delicte* a la categoria de «*ataques a la integridad de la nación (?) española*».

Les paraules nobles i enlairades pronunciades per el senyor Puig Esteve el dia 11 de setembre foren subratllades per l'aprovació i els aplaudiments de la més alta representació de Barcelona i de la generació immensa que al carrer saludava l'aïçament de la bandera de la nostra Patria.

Pensint-ho bé els representants de la opressió centralista. El procés que va a seguir-se contra el senyor Puig i Esteve, ataca vivament els sentiments més íntims i arrelats de Barcelona i de tot el nostre poble.

Esperançadora

Cada dia que passem
sense veure 't deslliurada,
nova anyada que floreix
serventa a casa d' un altre,
qui's pot estar de pensar
que la gent ja no te entranyes
o la sang se 'ls ha aigualit
i la vergonya bé 'ls manca
per redreçar-se d' un cop
deslliurant la Patria esclava
conquerint ta llibertat
quan ben just ne sents frisança?

Cada dia sembla un any
i 'ls teus fills que pla 's gronxaren
en dogals —que 'n diuen flors
els que 't volen consecant-te—
jo be 'm penso que aviat
els hi remourà fins l' ànima
i bategant-els-hi 'l cor
aquell foc que no s' apaga
guanyaràn el temps perdut;
adel-lerats d' entusiasme
posaràn a ton servei
sa vida regenerada,
perque siguis tota tu
si doscents anys f' humiliaren.

J. JAUMANDREU.

Del meu carnet

A bordo hi havia un anglès molt alegre, encara que poques voltes se'l veia somriure. Tenia el caràcter ben anglès, però no obstant era divertit quan prenía la paraula.

Una tarda i cap al tard fèiem rotllo a coberta conversant sobre lo que és pràctic i lo que és irrealitzable. L'anglès, que fins llavors havia escoltat amb atenció la conversa, permaneixent a peu dret, s'acostà'l seu balancí, se feu lloc al grup i començà:

«Senyors, vull explicar-los un conte japonès que vaig recullir al Japó i que fa referència als ideals. Hi havia per allà a principis del segle passat un jove japonès molt somniador que havia cridat l'atenció del vehinat per les seves il·lusions que's feia. Ihano, que aixís se nomenava el japonès, era de família rica i bastant coneguda en societat. Disfrutava de bones rendes i no tenia que pensar en treballar, lo que li valgué que la peresa s'apoderés del jovincel i s'entregués per altra part a tot allò que'l còs li demanava. Els seus pares volgueren fer-lo estudiar, mes ell s'ajuntava amb altres companys, tan mandrassos, que no'ls feia res passar-se quatre o cinc hores contant aventures i fatxenderfes.

Aquesta vida el portà a un decandiment mental i corporal. De manera que's tornà idiota, ausentant-se lo més que podia de sa casa i buscant els reconcs més solitaris que trobava en els jardins que portaven el seu nom i que més endavant havia d'heredar.

Apartant-se de la realitat i vorejant la bellesa inconscientment, ben prompte se tornà idealista. I mai dirieu en què's passava les hores? Doncs reforjant i rebuscant en sa intelligència malalta, un ideal de dòna, una divinitat que ell no trobava a la terra, però que creia trobaria un dia o altre.

Passaren dies, passaren anys i al seu ideal format devingué una obsessió que no'l deixava nit i dia. Sols vivia per son ideal. Totes les noies, i que per cert n'hi havien de força hermoses, eren per ell menyspreuades. Avorría el món, no recordant que tocava de peus a terra i tota sa atenció estava en aquella deesa imaginada que podia i no podia existir.

Aixís arribà a home, fins que una nit que sortí per explaiar-se en sos passeigs solitaris, aixecant els ulls al cel vegé en un cap de núvol l'ideal que tant l'havia atormentat. La mateixa forma, els mateixos detalls que ell havia delineat en son cervell. Per fi era ditxós, era feliç. Mes, oh, la malhaurança! Si era tan alt, com l'hauria?

Passà tota la nit pensant i reflexionant com podria haver son ideal. A trenc d'aua el primer raig de sol li portà la solució. Tenia de procurar-se una escala que arribés als núvols. Ja de dia manà cridar el fuster i li encarregà una escala de bona fusta, ben alta, tan alta que li era indiferent versar totes ses fortunes. El fuster, de bon grat, puix feia temps que no tenia feina, començà sa obra colossal i com que'l taller era petit per tal obra, llogà un camp

a les afores de la ciutat i treballa que treballaràs.

El japonès ja tenia ocupació, cada dia visitava el fuster per veure com seguia el seu encàrrec i per donar-li pressa a que l'enllestís aviat.

Després de molt temps s'acabà l'escala. Vingué allavors la feina més grossa. Homes i més homes se precisaven per a posar a lloc el treball tan immens. A l'últim quedà instal·lat. Resultava una escala com mai s'havia vist ni's veurà. Arribà l'hora decisiva, tota la ciutat anà a veure'l propòsit de tal instal·lació. L'il·lús esperà la mateixa hora en que se li havia aparegut l'ideal. Quan comprengué que era el moment, escalonà amunt, amunt. Quan li mancaven quatre escalons abraçà els aires i no hi trobà res. Amb molts esforços d'equilibri pogué arribar al penúltim escaló. Ja hi era. L'havia coronat l'èxit? Abraçà fort i tampoc res. Alçà el cap, entre-obrí sa boca i deixà un bes al cap del núvol. Una gota d'aigua de vapor li refrescà el llavi. Res més... res més... i el núvol als ulls del japonès se desfeu com per encant. Avergonyit, sense esma, desil·lusionat per sempre més, se tancà en sa cambra ont havia passat tantes nits en vetlla alimentant aquella idea delirant, posà en ses mans un mirall i es vegé un home vell. Sense fortuna, sense forces, sense un pervindre; era una ànima morta que sols viuria pensant en son ideal equivocat que li havia fet perdre la vida».

IBUS DELAUBA.

Concurs d'avant-projectes de nou moblatge, aparells d'il·luminació i decoració del Saló de Cent de la Casa de la Ciutat de Barcelona.

Ens plau ocupar-nos amb certa detenció de aquest Concurs i dels projectes a ell presentats perquè considerem la resolució que'l Jurat acordi d'una transcendència artística excepcionalment important. Altrement, nostre Saló de Cent mereix amb escreix aquesta atenció; nosaltres el classifiquem entre els llocs sagrats de la Patria.

En principi hem de fer constar que som fortament partidaris en casos com el que ara

tractem de la forma «Concurs», i és clar que volem dir resolent aquest sots fortes i atinades consideracions de justícia; quan alteren el resultat altra mena de *raons*—i en coses municipals aquest és un punt verament delicat i sensible—tot i lamentant la injustícia comesa, no sabem trobar el procediment dolent sino pels homes encarregats d'aplicar-lo degudament que's deixen vencer per *debilitats* sempre censurables.

Aixís doncs entenem ésser convenientíssim per a la vida de l'art, que a cada manifestació d'aquesta naturalesa, qui pugui i sàpiga hi digui la seva, sobretot quan, com ara, el mateix Jurat exposant tots els projectes abans de resoldre, sembla precisament volguer crear un estat d'opinió que faci més planera la seva tasca, que no vacilem en dir es presenta bonic compromesa.

Els avant-projectes presentats (que sols són avant-projectes, digui lo que vulgui un d'aquells senyors del Jurat que sobren a tot arreu) són notables i dignes d'atenció i estudi. Breument, car l'extensió de nostre periòdic no'ns consent gran espai per cap assumpte, emitirem nostra opinió fent constar, que com no coneixem a cap dels autors concursants, no'ns lliguen compromisos de cap mena; sols ens guia l'amor que tenim a l'històric Saló i no voldríem que per rès del món, que obeint a consideracions més o menys *amistoses*, els senyors del Jurat consentissin la ignominiosa *disfrega* volguent-nos fer creure de que quedava decorat honrosament. Ens té tan acostumats nostre benvolguda Corporació Municipal a l'adopció de resolucions inexplicables que, sobretot tractant-se de coses d'art, ens posem a tremolar i se'ns posa la pell de gallina quan llegim certs noms de certes personalitats cridades a tenir veu i vot en assumptes de tal delicadesa.

Hem deixat anar la paraula *disfregar* i volem repetir-la. Sí, tenim por (una por nascuda en la contemplació dels avant-projectes esmenats) de que obeint a la sugestió de les col·loques i a les explicacions més o menys *arqueològiques* dels autors respectius, els senyors jutges es deixin *espatarrar* i el fallo sigui lamentable. Ja 'ns explicarem, i per a millor fer-ho, anirem per parts i començarem pel principi.

Quatre avant-projectes s'han presentat que

porten els lemes: «Fivaller», «Pro-patria», «Retorn» i «Emporium».

Eliminem «Emporium», perquè ell mateix s'ha eliminat. Torni, si encara no hi ha tornat, el seu autor a Llotja; aprengui, dibuixi, visiti museus i biblioteques, proveeixis de cultura, i quan en altra ocasió es presenti a concurs, llegeixi bé les bases: lograrà aleshores que son treball pugui ésser discutit, ara es impossible.

Queden en bon plànol d'exàmen els «Fivaller», «Pro-patria» i «Retorn».

Sabem perfectament els efectes escenogràfics que una pinzellada ben donada, que una taca viva o somorta de color, pot produir i per consegüent coneixem la buidor artística i decorativa que pot amagar-se sota aquests llampanants recursos; per això, al trobar-nos davant de tots els conjunts decoratius exposats, ens hem apressat a despullar-los de tota la farciment que pot fer-los enginyosament agradables a la vista, analitzant les masses núes i els elements que les enriqueixen. Es així que hem sospesat fins a quin punt cada avant-projecte era digne del Saló de Cent, que equival a ésser digne de Barcelona, i es així que hem vingut a deduir, generalitzant encara una mica, que és un hermós projecte industrial el que porta per lema «Fivaller» i dos esplèndids projectes artístics els «Pro-patria» i «Retorn».

En efecte, la persona que ha englobat els elements decoratius que formen el primer (i que entre parèntesis és un bon aquarelista per a làmines de botigues de mobles de nostre Passeig de Gràcia) sembla que mentres dibuixava hagi estat comptant i suposant el valor material de cada detall, de cada motiu, de cada moble, de cada llantia, de cada vidre; dona l'impressió de que darrera d'ell hi havia, mentrestant el bon burgès, amo de l'acreditat establiment que li anava apuntant: «Faci-ho bonic i barato, sobre tot pocs quartets i ben gastats; sigui pràctic, no s'entusiasmi, miri que l'Ajuntament és pobre i convé que resulti econòmic. Si costa massa, no ho farem...» etc., etc. etc. Per això totes les solucions són artísticament d'una pobresa d'inspiració aplastant; en canvi són d'una brillantor industrial que *frapparà* a la massa pagesívola més o menys badoca. Els tapiços (podrien ésser pintats sobre lona de primera qualitat de càl Estapé); les llanties (ferro forjat estil Santamaria?); els sillons (d'esplèndida tapiceria envelutada); els vidres de Catedral (penseu amb la beneficiosa solució del paper transparent);

l'*arrimadero* (aquest no amaga el seu origen de catàlec a tantes pessetes metre amb vint per cent de descompte); el retrat del rei, vestit de conseller (amb marc de guix daurat); en fi, una veritable monada que podria firmar honrosament (qui sab si ho firma!) qualsevol de nostres cases d'ebanisteria i tapiceria artística que fan mobles a base de catàlecs alemanys, francesos i inglesos amb combinacions de pisos ben decorats des de 5,000 ptes. en avant.

Es aqueix avant-projecte de *bon administrador*. Sots aquest punt de vista l'acceptariem amb la seguretat de que nostre Saló de Cent quedaria tan disfregat que ja no'l coneixeriem per més que féssim. Econòmicament votem per «Fivaller»; bon *conjunt* i pocs diners.

* * *

El segón, «Pro-patria», és senyor de més cuidado. Aquí no és tot dolent; hi ha bastanta cosa bona.

Al nostre modo de veure, el seu autor ha partit d'un concepte perfectament equivocat. Ha volgut fusionar l'estil de l'època que fou edificat el Saló, amb el mobiliari i decoració actuals, fins a l'extrem de donar, o volguer donar, la sensació de que tot era del mateix període de temps. Per a ben conseguir-ho se n'és anat a cercar detalls i motius dels monuments nacionals de tota Catalunya, i amb cuidado excepcional, com qui construeix una mena de *puzzle*, ha anat ajuntant-los cercant un conjunt harmònic. Així veiem globals, escuts, línies, capitells, plintes, motlures, etc. que'n són ben coneguts. Aquesta idea, potser acertada en altra ocasió i per altra finalitat, és absolutament errònia en l'ocasió i finalitat present. La decoració total se'n ressent de tal manera que'l conjunt és enguniós a força de ésser feixuga l'inspiració, que no's troba. Dintre la seva riquesa individual determina una pesadesa total verament *degoutante*.

La manca d'espontaneïtat, de sinceritat, de frescor impressiona, produint, inclús un efecte de sumptuositat quelcom equivocada que fa fensar en els *arrivistes yankees* que, valent-se dels seus milions, volen tenir un museu ben instalat en les seves habitacions particulars reproduint a tot gasto tot allò que no han pogut adquirir en la vella Europa.

Creiem no deü haver de donar nostre saló la sensació arcaica de la seva decoració tan extremosament cercada per el pacientíssim autor de «Pro-patria». Convenci's aquest se-

nyor, que des d'ara respectem, perquè demostra ésser un bon artífex de *combinacions* decoratives, de que malgrat els seus esforços sempre es posarà de manifest que tot allò tan ben ajuntat és fill de la nostra època i que en definitiva el resultat serà acreditar que hem sapigut *calcar* bé, en lloc d'*inspirar-nos* bé.

El temps no passa en và, ningú de nosaltres sent dintre la seva esfera d'activitat com sentia qualsevol dels homes dels segles XIII i XIV. I fan bones les anteriors paraules el fet de que quan l'autor estudiós de «Pro-patria» deixa els seus caminadors té caigudes lamentables.

En «Pro-patria» hi manca inspiració, tal vegada hi manca fins respecte, i hi sobra servilisme. Si el Saló de Cent quedava disfregat de una manera senzillament barroera en l'avantprojecte abans senyalat, també quedaria disfregat, sens dubte que amb millors robes i més esplèndides gales, si s'adoptés la decoració de que parlem.

Sí, tots sos detalls o quasi tots examinats per separat són indiscutiblement bells; bells els escuts, belles les llanties, bella la testera, bell el mobiliari; però el conjunt de tanta bellesa no respòn als seus components. La mateixa testera del saló és enfarfegada a força de volguer-la fer simbòlica; els dos grups arquitectònics laterals són miseriosos en llur emplaçament; la solució barrada de les parets és senzillament detestable, car donaria un cert aire d'envelat forà verament repugnant; dintre son mèrit arcaic és improcedent el complicat parket o enrejolat (d'un gust bastant discutible), i serien d'una pesantor insoportable les dues baranes que separen el lloc dels Consellers del públic. A nosaltres cap nosa ens hi fan els sants i imatges religioses que amb tanta profusió s'hi projecten però... no hi sabem veure la necessitat de que sembli quasi oratori, lo que sols és pur i simplement lloc destinat a discussions administratives.

Per altra part la construcció de tot exigiria realitzar certes obres en la testera de la sala i parets laterals, que no les aconsellàriem jamai. I per acabar ens causa horror la llegenda que corona el desgraciat tapiç barrat. Es allò que volfem dir dels *parvenus*. Sens dubte aquesta llegenda, ben coneguda, és una solució ideada per la benemèrita «Atracció de Forasters».

No, el projecte «Pro-patria» no pot acceptar-se si previament no se'l despulla de tot el mal gust de conjunt que'l caracteritza, i en aquesta situació, ja indiscutiblement, caldrà fer-lo nou del tot.

I parlem del quart que du per lema «Retorn».

Potser sense proposar-s'ho, el seu autor és qui menys ha disfregat el Saló. Amb elements quasi moderns, modernitzats, soluciona el tema. Tan sobri és, amb tanta simplicitat agrupa els seus elements que després d'examinar els demés, al contemplar aquest es reb una sensació de pobresa purament òptica.

Amb defectes, naturalment, és qui potser s'ha aproximat més a lo que deu ésser.

La sala resta amb tota sa nuesa, inclòs queden eliminats els escandalosos arrimaders actuals, res amaga la severitat dels carreus dels murs, res distreu l'atenció admirativa que despertien les gracioses curves dels arcs esbelfíssims; cap sobre-parament, cap tapiç d'indústria, cap tela pintada on puguin abocar-se les preocupacions d'escola de cap pintor vintcentista, cap solució-concessió al mal gust de la plebs barnçada de culterisme. L'autor ha projectat mobles i llanties originals, inspirant-se en línies històriques, les ha colocades curiosament tenint bon compte de que no semblés una imitació servil, fugint de tot engany; la magestat arquitectònica lleugerament acompanyada de notes que ajuden a valuar-la encara més i més pregonament. En els sillons pot parlar-s'hi, per quins s'hi recolzin, d'administració sense que les llurs paraules desentonin del misticisme decoratiu que'ls hi serveixi de marc.

Defectes de detall? Sens dubte. La taula de la premsa poc raonada; hi manca una barana de separació entre públic i consellers (pensi l'autor en el bé que faria el ferro forjat delicadament enriqueït per motius de gust modern com els empleats per als detalls de la decoració del mobiliari), les vidrieres aixís mateix amb vidres de catedral, etc., etc., encara *de-modée* el retrat del quefe de l'Estat. Ha d'ésser-hi obligatoriament? Si és aixís seria una veritable llàstima.

Diu un expedient de la Comissió de Foment de l'any 1880-81 (1): «En punt a restauració de monuments quan menys se fa millor. Constitueixen aquests un llegat de les edats passades, del que som nosaltres mers usufructuaris i qual integritat i *fesomfa* no podem canviar perquè no'ns pertanyen...» i afegeix, amb molt bon acert, l'article segon de les Bases: «Los concursantes habrán de atender principalmente a la obtención de la sencilla armonía de

(1) Consta en l'imprès repartit de Bases per al Concurs.

conjunto en relación al histórico Salón de que se trata». I an aquests mots perfectament ben dits sols hi encaixa el projecte «Retorn» amb lleugeres modificacions de detall que'l desenrotlló del mateix posarà indefectiblement de manifest a son autor.

*
* *

Per lo que pertany al valor material d'execució de cada un hem de repetir que'l més econòmic és el primer, «Fivaller»; el segon en relació de valors és «Retorn», i el més car és «Pro-patria». Aquest punt a nostre particular modo de veure no té majorment importància. Barcelona pot i deu pagar la decoració d'un dels més històrics de sos salons, per molt crescuda que s'ha la quantitat; altres coses paga i per cert que devegades amb molt menys honra que aquesta. No deu oblidar-se que'l Saló de Cent és lloc ont hi portem a recepció tots els estrangers que s'ho mereixen ni tampoc ha d'oblidar-se que ja per sí sol i per a ésser qui és i què recorda, mereix el Saló tota mena d'enriquiments que'n sien dignes. No som enemics de l'economia, però no més podem acceptar-la quan no és encubridora de miseria amb pretensions.

Si, com hem dit primer, l'objecte del jurat a l'exposar públicament les esmentades obres és crear un estat d'opinió i que tothom hi digui son parer, nosaltres ja hem complert.

JOSEP ORIOL.

Amorosa

Adorable inconeguda
que en tos aires hi preveig
l'il·lusió sempre volguda
d'un amable discreteig;
en tu fio ma esperança
com a nau que porta'l vent,
que del cor en la bonança
sols m'atrau el sentiment.
Si aire dones als meus passos
amb ton zel benefactor,
obra'm doncs també'ls teus braços
i em conforti'l teu amor.

J. VIVES i BORRELL.

Unió Catalanista

Secció oficial

JUNTA PERMANENT.

Ha sigut repartida entre els socis de la Unió la següent convocatòria:

La Junta Permanent vos convoca, en compliment de l'acord pres en sessió del dia 10 de aquest mes, al Consell General extraordinari de Representants que's reunirà el dia 4 d'octubre prop vinent, a les deu del matí, a la plaça del Pi, 3, principal, per a que'ls elements que formen a la Unió Catalanista discuteixin i resolguin sobre els següents assumptes:

Admissió de socis.

Reforma d'Estatuts.

Vos inclou estampat el projecte d'Estatuts amb el fi de que sia abans ben estudiat, que així, a l'acte del Consell, podrà ésser discutit amb complet coneixement.

Se vos prega que'l representant que nomena sia de la propia entitat i degudament assessorat pel parer de la mateixa.

A l'ensem, recomana molta puntualitat, car tractant-se de Consell general extraordinari, tot just oberta la sessió i aprovada l'acta, començarà la deliberació.

Visqueu molts anys per Catalunya.

Barcelona 15 setembre 1914.

El President, D. Martí i Julià.—El Secretari, Francesc X. Casas i Briz.»

*
* *

Socis que han demanat la seva admissió i que serà, aquesta, sotsmesa al proper Consell General:

Col·lectius:

Casal Catalanista del Poble Nou (Districte I).
Casal Catalanista del Districte IV.
Casal Catalanista del Districte V.
Casal Nacionalista «Els Segadors»—Sans.
(Districte VII).
Casal Nacionalista Sagrerenc (Districte IX).

Individuals:

Manuel Tomàs i Cruells.
Artur Pibernat i Martí.
Josep Pujadó.

Acció Catalanista

Els Catalans a Amèrica

Conferència donada al Centre Autonomista de Dependents del C. i de l'I. pel President de l'Orfeó Català de Buenos Aires, En J. Termes i Vilaplana.

Cloguent la serie de conferencies que'l nostre distingit amic ha vingut donant en diverses entitats de la nostra Ciutat, dissabte propassat tingué lloc aquesta darrera que fou un brillant resum de les mateixes, i en la que tant pel nombrós públic que hi assistí com per les mostres de simpatia que's tributaren al conferenciant, és de creure que aquella corrent de sentiments, que'l senyor Termes ha vingut demanant en totes les seves conferencies, per a que'l grandió esforç que realitzen enllà del mar els nostres germans de Patria trasllueixi aquí a la nostra Terra, és ja un fet avui entre un petit nucli, però prou nombrós i entusiasta per a que aquesta corrent se faci general, que és quan serà ben profitosa per a Catalunya.

Començà el conferenciant fent remarcar l'emoció i la satisfacció que li produïa el poder parlar des d'un lloc que ell considerava com la primera càtedra popular de Catalunya, ocupada ja anteriorment pel digníssim president del Casal Català de Buenos Aires, doctor Riera i Puntí, essent les idees que ell hi exposà—diu—les mateixes, encara que potser ampliades, que hi exposaré jo i les que forçosament té de exposar-hi tot bon català que vos parli d'aquelles llunyes terres.

Explica la creixença d'aquell Casal Català, la vida del qual és ja avui, després de moltes vicissituds, força esplendorosa, fent possible que per la seva constitució i actuació poguem exposar en aquell públic heterogeni, una miniatura de lo que és Catalunya col·lectivament, en totes les seves manifestacions.

La creació de l'Orfeó Català fou lo que logrà més rapidament, que l'esperit Català s'imposés en aquella metròpoli, i el seu triomf fou tant esclatant que'ns dongué coratge per a fer repercutir el seu eco en altres llocs de l'Amèrica on semblava més endormiscat el sentiment patri.

Tot això fa que avui poguem posar-nos davant per davant, de qualsevol de les demés colonies que lluiten allí com nosaltres, pel seu millorament.

Ara estem treballant per l'implantació del

Alberg Nocturn Català a fi de que 'ls germans nostres que cauen vençuts abans de la lluita no tinguin de dormir sota els bancs dels passeigs públics de Buenos Aires i també que'ls infortunats, puguin retornar a la Patria. Per això darrer, ens cal l'ajuda de la nostra Mancomunitat ja que és equitatiu que si els que en la lluita pel seu millorament han sortit victoriosos, venen més tart o més dejorn a deixar les seves riqueses en la terra que'ls ha vist nàixer, aquesta en justa correspondència ampari als que, cap calents i poc preparats per la lluita, han sigut vençuts.

La colonització per medi de les armes té molts partidaris en diferents nacions, ja que aixís es conquereixen nous mercats per a la producció nacional, però avui que segurament estem en la desfeta de l'imperialisme més absorbent, nosaltres creiem que la nostra expansió comercial pot ésser feta per medi de la pau i de l'amor, que la nostra tasca eminentment catalana pot donar a conèixer que aquí existeix un poble que treballa per a conquerir la seva llibertat enonòmica, que'l dia que l'hauréu obtinguda, poc ens costarà el que Catalunya gaudeixi de totes les demés.

Acaba remerciant al públic l'atenció que ha demostrat durant el transcurs de la seva peroració i demana que s'estimi degudament des d'aquí el gros sacrifici que significa en aquelles terres—qual ambient és la negació de tota espiritualitat—dedicar-se, encara que sigui sols uns moments cada dia, a conrear l'amor a la Patria, fent catalans de sentiment als que sols s'en diuen, per ésser fills d'aquesta Terra.

Una llarga ovació, que demostrà la penetració dels oients en les idees desenrotllades pel senyor Termes, posà fi an aquesta conferència resum de les que RENAIXEMENT se sent força orgullós d'haver organitzat, ja que aixís hem començat a satisfer el gros deute que tenim contret amb els nostres germans de Patria que fora d'Ella se recorden de que'n són fills, creant una corrent de simpatia per la seva tasca, que no dubtem serà de resultats força profitosos.

◆ ◆ RENAIXEMENT ◆ ◆

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Carrer de la Boria, 24 i 26 pral.

Hores d'oficina: de 6 a 8 tarda, i de 9 a 11 nit
Preus de subscripció: 2 ptes. trimestre

Concurs per a la publicació d'un Compendi d'Historia de Catalunya

LES bases per aquest concurs, obert per la benemèrita «Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana», i del qual ja'ns en havem ocupat anteriorment, són les següents:

1.ª Els Compendis d'*Historia de Catalunya* que's presentin a Concurs, deuràn correspondre en extensió a la d'un llibret imprès de format d'uns 8×14 cm. i d'unes dues centes planes aproximadament, d'estampació ben clara.

2.ª Deuràn ésser redactats amb llengua catalana i compendre'ls fets històrics de la nostra terra des de sos primers temps fins terminada la Guerra dels Francesos, posant atenció especial en el període en que Catalunya era mestressa de les seues accions i en els fets culminants que més han influït en sos destins.

3.ª Si bé és d'esperar que en els Compendis que's presentin hi hailerà un franc esperit d'amor a Catalunya, deu evitar-se, no obstant, que's basi sobre llegendes que les investigacions històriques modernes ja han desvanescut o reduït documentalment a justes proporcions.

4.ª La forma d'exposició dels fets deu ésser la narrativa, estant repartit el text en lliçons de llargada prudencial, contenint a la fi de cada lliçó un Qüestionari-Resum de la mateixa. Convé que l'estil i llenguatge sien clars i apropiats a un Compendi Elemental de primer grau per a les Escoles. Es recomanable que examinin els concursants les obretes franceses d'ensenyança d'Historia l'ús de les quals sia més corrent.⁽¹⁾

5.ª S'admeteràn els originals per al Concurs fins el dia 31 de març de 1915, a les vuit del vespre, en les oficines de l'A. P. de l'E. C., Comte de l'Assalt, 4, 1.er (domicili de la U. C.) acompanyats d'un plec clós contenint a dins el nom de l'autor i a fòra el lema del treball presentat.

6.ª Se concedirà un *Premi únic de cinc centes pessetes* a l'autor del Compendi escullit pel Jurat, podent no obstant, aquest, otorgar alguna distinció honorífica als que consideri mereixedors d'ella.

7.ª L'obra literaria passarà a ésser propietat exclusiva de l'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana», la qual podrà publicar-la lliurement en la forma i oportunitat que cregui més convenientes, però sense omitir el nom de l'autor ni poder fer en el text altres modificacions que les indicades pel mateix Jurat del Concurs al sotscriure el veredict.

8.ª Formaràn el Jurat qualificador:

En Antoni Rubió i Lluch, *President*.

En Josep M.ª Roca, de l'«Associació Protectora de l'«Ensenyança Catalana», *Vis-President*.

En Daniel Girona, de la «Unió Catalanista».

En Francesc Puig i Alfonso, de la «Lliga Regionalista».

En Jaume Massó i Torrents, de la «Biblioteca de Catalunya».

En Ernest Moliné i Brasés, de l'«Ateneu Barcelonès».

En Joaquim Miret i Sans, de l'«Institut d'Estudis Catalans».

En Josep Franquesa i Gomis, Mestre en Gai Saber.

En Ferràn Valls i Taberner, dels «Estudis Universitaris Catalans».

En Llorenç Jou i Olió, Mestre Públic de Barcelona.

En Francisco Flos i Calcat, Mestre d'Ensenyança Catalana; *Secretari*.

9.ª En cas de renúncia o impossibilitat d'un o més individus del Jurat, aquest mateix designarà an els que'ls hagin de substituir.

10.ª El veredict del Jurat, se farà públic dintre la primera quinzena del mes de maig de 1915, i l'obertura del plec acompanyador del treball premiat, així com l'entrega del Premi, se verificaràn en l'acte de la Repartició de Premis, corresponents al *Tercer Concurs d'Historia de Catalunya*, la data i lloc del qual s'avisaràn oportunament. Els plecs corresponents als treballs no premiats se cremaràn en dit acte públic si no's reb abans ordre en contra de llurs autors respectius, els quals podràn recobrar llurs manuscrits després de la festa de Repartiments de Premis, mitjantçant l'obertura del plec corresponent en presència del Jurat Qualificador.

L'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana» excita a tots els que se sentin disposats a lluitar an aquest Concurs a que ho facin per amor a Catalunya.

(1) Havent examinat varis Compendis d'Historia de França, recomanem als concursants que's fixin en els d'Ambroise Rendu, A. Seignette, Ernest Lavisse, E. Segond, i, d'una manera especial, en la *Petite Histoire de France*, de M. H. Pigeonnet, editada per Eugène Belin, de París.

NOVES

El nostre particular i distingit company en catalanisme En Antoni Sansalvador, ha passat per el dolor de perdre un germà seu, qui víctima de llarga malaltia morí a la nostra ciutat el prop passat divendres.

Rebi el bon amic de RENAIXEMENT senyor Sansalvador, la expressió del nostre condol més sincera i ferventa,

* * *

Iniciat pel Centre Català de Sabadell i amb la cooperació de les entitats Lliga Regionalista, Centre de Dependents, Acadèmia Catòlica, Orfeó de Sabadell i Centre Excursionista del Vallès, de la localitat, Agrupació Regionalista de Terrassa, i baix el patrocini de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, de Barcelona, es celebrarà els dies 24 i 25 del pròxim octubre, en la primera de les ciutades ciutats, un concurs de lectura i escriptura de l'idioma català per a nois i noies dels districtes vallesans de Sabadell i Terrassa, el qual a jutjar per l'entusiasme de que comencen a donar mostres els mestres d'escola, serà un èxit gros i segur.

La Comissió organitzadora ha rebut ja de bon nombre de mestres de nois i noies del seu districte i del de Terrassa l'anunci de que respondran amb el degut entusiasme a tan patriòtica iniciativa.

Dita Comissió, domiciliada en el «Centre Català», Rambla, 75, Sabadell, contesta seguidament tota consulta que li facin els professors interessats, com també envia exemplars de les «Normes ortogràfiques» als que'n sol·licitin.

* * *

Nostre volgut confrare *El Poble Català* acaba de sofrir una doble denuncia, per violar, segons el fiscal, la neutralitat espanyola.

Sentim l'encepegada, de la que desitgem en surti lo millor possible.

* * *

El Casal Catalanista del Districte V celebrarà avui dijous a les deu de la vetlla i en el local de la U. N. R. Casal Catalanista del Districte III (Baixada Santa Eulària, 3) Consell general ordinari.

Es prega l'assistència de tots els seus socis, ja que en ell, a més a més dels assumptes reglamentaris i que's proposin, se debatrà la forma que al parer de l'actual C. D. pot dur al Casal l'estabilitat i poixança que tots li desitgem i per a l'efectivitat de lo qual precisa la confiança, desinterés i esperit d'associació de tots els components de l'entitat.

* * *

A benefici de la subscripció oberta per a la confecció d'una bandera per a l'«Esbart Folk-lore de Catalunya» tindrà lloc el proper diumenge, dia 4, a dos quarts de deu de la nit, a l'espaiosa pista a l'aire lliure de l'«Imperial Park» (carrer Ponent, cantonada Ronda Sant Antoni) una interessant audició

de sardanes a càrrec de la renomada cobla «La Principal de La Bisbal», baix el següent programa:

«L'Hostal del Pi», Xaxu.—«Primavera», Garreta.—«La nit de Sant Joan», Soler-Domingo.—«Gentillesa», Mercader.—«Serenata», Morera.—«La monja jove», Bou.—«Cingle amunt», Saderra.

Es prega als sardanistes, no deixin d'assistir-hi.

* * *

L'Arquebisbe de Tarragona, Dr. López Pelàez, fent un acte de justícia, digna de elogi per lo poc acostumats, ha creat en el Seminari de dita Ciutat, càtedres de Llengua Catalana, d'Historia de Catalunya i de Dret Català.

Amb aquesta sabia disposició del digníssim Prelat, contrasta la donada pel divertit i actual representant de l'Estat a Barcelona suprimint la Escola de català que s'havia fundat fa pocs anys per a l'ensenyança de la nostra llengua al cos de Seguretat.

* * *

Organitzat per la U. N. R. Casal Catalanista del Dte. III, proximitat se celebrarà un gran aplec patriòtic en un lloc ben a propòsit dels voltants de Barcelona, que donada l'importància que revestirà, ha de veure's concorregut per tots els elements de la Unió Catalanista, en favor de qual propaganda va destinat l'aplec.

També aquesta activa entitat celebrarà en un dels proxims diumenges del corrent mes, una vetllada dedicada a la memoria del gran polític català En Pi i Margall, prenent-hi part valiosos elements de la Unió Catalanista.

* * *

Darrerament ha mort a la nostra Ciutat, on se trobava incidentalment, el conseqüent catalanista En Joan Vergés i Barrés, de Palafrugell.

Durant la seva vida actuà fermament en el moviment patriòtic, militant en els rengles de la Unió Catalanista, de la que n'era soci individual i en qual Junta Permanent hi havia desempenyat càrrecs.

D. E. P.

* * *

La Societat choral «Catalunya Nova», hostatjada en el carrer de Semoleras, 10, pral., ens comunica que'l dia 5 del corrent mes, obrirà un nou curs de solfeig, cant i piano, completament gratuït, per a senyoretes i nois, sots la direcció de la distingida professora Srta. Na Lluïcia Cantieri, continuant tots els dilluns, dimecres i divendres, de set a nou de la vetlla.

La matrícula estarà oberta tots els dies, de set a dotze de la nit, fins el dia 5 d'octubre.

S'està preparant per al vinent dia 17 una festa musical amb motiu de l'inauguració del susdit curs.